

Slovo k povzbuzení na úterý 20. října 2020, na úterý 29. týdne v mezidobí
Biblická čtení: Ef 2,12-22; Ž 85; Lk 12,35-38

Milé sestry, milí bratři,

stále pokračujeme v našich pokusech o rozjímání nad úryvky z listu Efezským. Zvláště u toho dnešního je dobré si připomenout, komu a za jakých okolností byl celý list primárně adresován: efezským křesťanům v době stále jasnějšího oddělování se „církve“ od „synagogy“ v polovině 1. století.

Efezskými křesťany sice byli (jako ostatně ve všech svatých Pavlem založených obcích) většinou křesťané z pohanství. Ale protože zároveň snad ve všech raně křesťanských obcích byli i křesťané ze židovství (v Efezu to dokonce víme i z Nového zákona s naprostou jistotou), bylo napětí „mezi církví a synagogou“ všude přítomné. Proto také svatý Pavel ve svých listech na tuto situaci musí vícekrát reagovat, proto se jeho reakce staly součástí Božího slova Nového zákona. List Efezánům (a nechme opět stranou, zda jeho autorem je přímo svatý Pavel anebo někdo z jeho žáků) je jedním z novozákonních spisů, kde celé tato situace rezonuje velmi intenzivně, vztah „církve a synagogy“ se stává předmětem Božího slova, zvláště patrné je to v dnešním úryvku.

Jeho struktura je celkem jasná. Po úvodním verši (v. 12), připomínajícím pohanskou minulost většiny (nejen efezských) křesťanů, následuje takřka hymnické vyznání víry v Krista (vv. 13-18) směřujícího nejen člověka s Bohem ale i člověka s člověkem, zejména žida s pohanem (tak vnímali adresáti celé lidstvo rozdělené na tyto dvě skupiny, na židy a pohany), aby vše zakončily povzbuzující verše (vv. 19-22), že nyní, po přijetí křesťanství, jsou adresáti listu (a jimi jsme přeci i my) již Bohu i sobě navzájem jakož i ostatním křesťanům blízko, v jedné církvi.

Kéž by se něco takového stále projevovalo i v našich vztazích, v našem životě, v životě společenství církve.

Jenže v mnohém ohledu tomu tak není. To, co nás rozděluje, dnes už nejsou novozákonní otázky po platnosti Mojžíšského Zákona, otázky, které předpisy rituální části Tóry platí a které již ne a proč, ale samozřejmě spousta jiných věcí. Vedle obyčejných lidských nesrovnalostí, které vždy byly, jsou a budou, to jsou ale mnohdy i otázky, které se dotýkají podstatných věcí, ať už věroučných anebo morálních. Odpovědi na ně rozdělují, leckdy velmi bolestně.

Rozdělení mezi námi křesťany tak bohužel stále je, a to v různých podobách, a proto i poselství listu Efezským je stále aktuální. I když dělicí čára již nevede mezi židem a pohanem, ale mnohdy jinak. Třeba, chceme-li, mezi „konzervativcem“ a „liberálem“.

Mnohá rozdělení v církvi samozřejmě není v žádném případě v naší moci překonat. Jako u všech věcí, v naší relativní moci jsme povětšinou vždy my sami, možná můžeme nějak ovlivnit ještě něco málo, ale zpravidla ne více než jen tu malinkatou částičku mikrosvěta, do kterého jsme vrženi, ve kterém žijeme, pohybujeme se a jsme (výjimky, je-li někdo povolán k něčemu většímu, nyní nechme stranou). Ale i zde má smysl se snažit, protože i v našem maličkém okolí jsou vždy nějací lidé a určitě i nějací křesťané. A právě mezi nimi, v našem mikrosvětě je naším úkolem se snažit rozdělení, zejména ta zbytečná, s Boží pomocí překonávat. Třeba opět v duchu veleznámého Augustinova slova: «v podstatném jednota, v nepodstatném různost, ve všem však láska».

Zkusme se tedy zeptat, v čem nám v daném úkolu může pomoci dnešní úryvek. První pohanokřesťanští čtenáři listu měli najít útěchu a povzbuzení v pravdě víry, že i oni se stali «Bohu blízkými Kristovou krví», že i je Kristus s Otcem smířil, že církev je «budovou» a «rodinou», prvotinou smířeného lidstva. V těch samých slovech měli židokřesťané najít povzbuzení a možná i pokárání, že jejich pohanokřesťanští bratři a sestry nejsou křesťany

„druhé kategorie“, protože i oni jsou nyní «Bohu blízkými» a jsou «spoluobčané ostatních křesťanů a členové Boží rodiny».

Povzbuzení, útěchu, pomoc či pokárání v těchto slovech můžeme a máme hledat i my.

Co to znamená? Jistě mnohé, ale kupříkladu připomenutí, že i za „ty druhé“ Pán Ježíš zemřel, že i oni se mají stát Bohu blízkými Kristovou krví. To nám může pomoci – podobně jako to mělo pomoci raným křesťanům – se na „ty druhé“ dívat vždy pod tímto biblickým zorným úhlem, přinejmenším jako na potenciální spoluobyvatele nebe. Anebo si prostě říci, že i „oni“ jsou předmětem Boží lásky a péče, že jsou zahrnuti do Kristovy výkupné oběti, a to i třeba navzdory jejich omylům anebo dokonce jejich špatnému jednání (samozřejmě při neustálém zpytování svědomí, zda se spíše nemýlíme my a nekonáme zlo my).

A na závěr dnes snad ještě kratičká poznámka k dnešnímu úryvku evangelijnímu, Ježíšově výzvě k bdělosti. Ta je natolik jasná, že k ní ani není možné nic dodávat. Snad jen to, že zní vždy o to výrazněji, oč se náš život stane ohroženějším a naše existenční jistoty se zatřesou. Smrt oddělující naši duši od našeho těla opravdu může přijít v každou chvíli, že se ani nenadějeme. A tak kéž bychom byli opravdu připraveni, až se tak stane...

Příčemž snaha o jednotu mezi lidmi, o nerozdmýchávání zejména zbytečných sporů, je určitě jednou z mnoha věcí, která nás ke křesťanské bdělosti disponuje. Přinejmenším tím, že pomáhá odlehčit naší mysli i myslím druhých lidí od zátěže mnohdy tak zbytečných sporů, často se navíc týkajících věcí, které stejně nemůžeme a nemáme řešit...